



Πρακτική άσκηση στα σχολεία I

Διγγελίδης Νικόλαος,
Καθηγητής στη Διδακτική της Φυσικής Αγωγής

Οι άνθρωποι

- **Δρ. Κρομμύδας Χαράλαμπος**, Επίκουρος Καθηγητής με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγική στον Εξωσχολικό Νεανικό Αθλητισμό»
- **Δρ. Κολοβελώνης Αθανάσιος**, μέλος ΕΕΠ του ΠΘ με γνωστικό αντικείμενο «Σχολική Φυσική Αγωγή»
- **Δρ. Μαγγουρίτσα Γεωργία**, μέλος ΕΕΠ του ΠΘ με γνωστικό αντικείμενο «Ειδική Φυσική Αγωγή»
- **Δρ. Νάτσης Πέτρος**, μέλος ΕΕΠ του ΠΘ με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγική της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού»
- **Δρ. Χατζηπαντελή Αθανασία**, μέλος ΕΕΠ του ΠΘ με γνωστικό αντικείμενο «Σχολική Φυσική Αγωγή / Πρακτική Άσκηση στα Σχολεία»

Περίγραμμα μαθήματος

Αυτό το εξάμηνο:

- Πρακτική στα σχολεία I
(πρακτική άσκηση σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης)

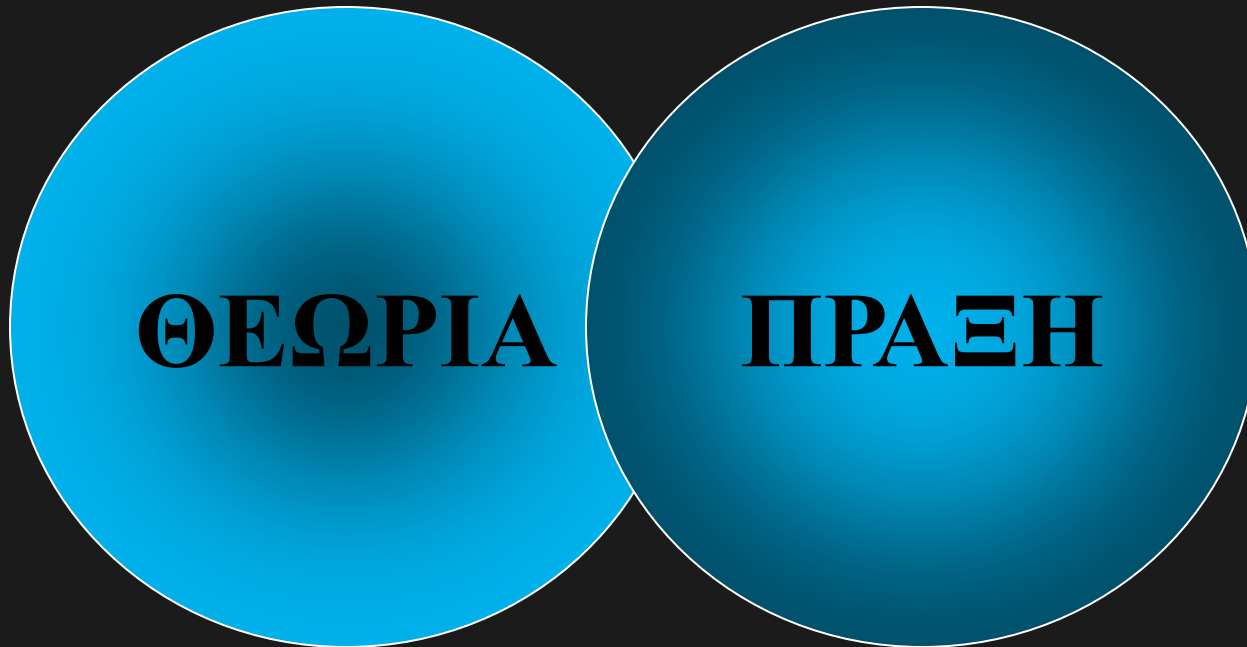
Το επόμενο εξάμηνο:

- Πρακτική στα σχολεία II
(πρακτική σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - γυμνάσια)

Γιατί υπάρχει η πρακτική στα σχολεία;

1. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων απαραίτητων για τη διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής στο σχολείο
2. Η απόκτηση εμπειριών από τη σχολική πράξη
3. Η απόκτηση εμπειρίας στο σχεδιασμό μαθημάτων
4. Η δοκιμή κι εφαρμογή στην πράξη των αρχών της Διδακτικής και της Παιδαγωγικής της Φυσικής Αγωγής.

Το πλαίσιο του μαθήματος



Μαθησιακά αποτελέσματα για την Πρακτική στα Σχολεία Ι

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Εφαρμόσει τις σύγχρονες αρχές της διδακτικής και παιδαγωγικής στο καθημερινό μάθημα
- Σχεδιάσει και υλοποιήσει μαθήματα σε επίπεδο μικρο-διδασκαλίας ή/και τάξης
- Δει κριτικά τη διαδικασία της διδασκαλίας και των σχετικών θεμάτων

Αξιολόγηση φοιτητών

Η αξιολόγηση γίνεται κατά τη διάρκεια της πρακτικής:

- Διδασκαλία 40%
- Σχεδιασμός ημερήσιων πλάνων μαθήματος 30%
- Καθήκοντα παρατήρησης-παρουσίες-συμμετοχή 30%

Προσοχή: Όσοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος, υποχρεούνται να παρακολουθήσουν ξανά το ανάλογο εξάμηνο της πρακτικής.

Υλοποίηση των στόχων του μαθήματος μέσα από...

- Προετοιμασία για διδασκαλία μέσω του σχεδιασμού μαθημάτων
- Διδασκαλία σε μαθητές
- Κριτική ανάλυση και παρατήρηση της διδασκαλίας
- Συζήτηση για θέματα διδακτικής

Οδηγός για φοιτητές/τριες



16/2/2021

Οδηγός Πρακτικής Άσκησης στα Σχολεία Ι

Για φοιτητές/τριες

Βιβλίο με
παραδείγματα
σχεδίων μαθημάτων
για όλο το δημοτικό
σχολείο

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΙΓΓΕΛΙΔΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ



200
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ
ΣΧΕΔΙΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΧΡΙΣΤΟΒΟΥΠΙΩΤ

Βιβλία εκπαιδευτικού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Τα επίσημα
βιβλία για την
Α/θμια
Εκπαίδευση με
υποδείγματα
σχεδίων
μαθημάτων και
οδηγίες για τη
διδασκαλία

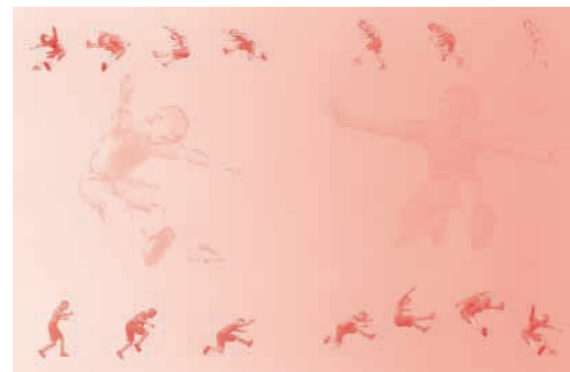


ISBN 960-06-1890-9

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Νικόλαος Διγγελίδης Ιωάννης Θεοδωράκης Ελένη Ζέτου Ιωάννης Δάμας

Φυσική Αγωγή Ε' & Στ' Δημοτικού



Φυσική Αγωγή Ε' & Στ' Δημοτικού

Βιβλίο Εκπαιδευτικού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

Εκπαιδευτικό υλικό, τμήματα και ωρολόγιο πρόγραμμα (θα ελέγξετε στο eclass)

The screenshot displays the eClass platform interface. The browser address bar shows the URL `eclass.uth.gr/courses/PE_U_215/`. The page header includes the university logo and name: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ. The course title is ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ Ι, taught by ΔΙΓΓΕΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. The course description area is currently empty, displaying the message: - Το μάθημα δεν διαθέτει περιγραφή -.

On the left sidebar, under the heading "Ενεργά εργαλεία" (Active Tools), the following options are listed: Ανακοινώσεις (Announcements), Ασκήσεις (Exercises), Εγγραφα (Documents), **Εργασίες** (Assignments), Μηνύματα (Messages), and Σύνδεσμοι (Links). The "Ανενεργά εργαλεία" (Inactive Tools) section is also visible at the bottom of the sidebar.



Η δομή και το περιεχόμενο της
πρακτικής στα σχολεία

Διδασκαλία με σχέδια μαθημάτων που προετοιμάζετε εσείς

- Να προετοιμαζόμαστε κατάλληλα για διδασκαλία

Ανοιχτά σενάρια σχεδιασμού μαθημάτων

- Τα σενάρια δίνονται ως παραδείγματα για εκκίνηση του σχεδιασμού μαθημάτων και ο συντονισμός γίνεται από τους επιβλέποντες
- Τα σενάρια σχετίζονται με τις μεθόδους/στιλ διδασκαλίας και ότι έχετε διδαχθεί σε προηγούμενα σχετικά μαθήματα (π.χ. Παιδαγωγική της Φυσικής Αγωγής, Διδακτική-Μεθοδολογία της Φυσικής Αγωγής κτλ)

Παράδειγμα ανοιχτού σεναρίου

- **Ρουτίνες ασκήσεων και πρωτόκολλα.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα όπου θα διδάξετε στους μαθητές μια ρουτίνα ασκήσεων που θα μπορούν να τη χρησιμοποιούν ως προθέρμανση.
- Να χρησιμοποιήσετε επίσης συγκεκριμένα πρωτόκολλα με στόχο την βελτιστοποίηση της οργάνωσης του μαθήματος.
- Τα πρωτόκολλα αυτά θα αφορούν στο μοίρασμα και στη συλλογή των υλικών, στην έναρξη και λήξη των δραστηριοτήτων, τη χρήση των υλικών για παροχή οδηγιών.

Παράδειγμα ανοιχτού σεναρίου

- **Διδασκαλία αθλητικών δεξιοτήτων και ανατροφοδότηση.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα για να διδάξετε μια αθλητική δεξιότητα ομαδικού αθλήματος παρέχοντας συνεχή και εξατομικευμένη ανατροφοδότηση σε όλους τους μαθητές.
- Η ανατροφοδότηση πρέπει να περιλαμβάνει θετική επιβεβαίωση της σωστής εκτέλεσης, υπενθυμίσεις των βασικών σημείων της τεχνικής και ενίσχυση για συνέχιση της προσπάθειας.
- Συνοψίστε τα τεχνικά σημεία της δεξιότητας σε δύο-τρεις λέξεις κλειδιά και εστιάστε σε αυτά για να δώσετε ανατροφοδότηση στους μαθητές.

Παράδειγμα ανοιχτού σεναρίου

- **Διαφοροποίηση και συμμετοχή.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα προσαρμόζοντας την οργάνωση των ασκήσεων ώστε κάθε μαθητής να ασκείται στο κατάλληλο για αυτόν επίπεδο δυσκολίας των ασκήσεων και δραστηριοτήτων.
- Σχεδιάστε δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν οι ίδιοι το επίπεδο δυσκολίας στο οποίο θα ασκηθούν (στιλ του μη αποκλεισμού ή της διαφοροποίησης του βαθμού δυσκολίας της άσκησης).



Ως προς τη διδασκαλία – την ουσία
της πρακτικής

Θεματικές ενότητες

- Διδασκαλία
 - Στόχοι και περιεχόμενο του μαθήματος
 - Παρουσίαση/επίδειξη δεξιοτήτων
 - Επικοινωνία και ανατροφοδότηση
- Διαχείριση τάξης
 - Οργάνωση και έλεγχος τάξης
 - Διαχείριση χρόνου
- Μαθησιακό κλίμα
- Επαγγελματισμός

Στόχοι και περιεχόμενο του μαθήματος

- Να είμαστε σε θέση να σχεδιάσουμε μάθημα με βάση τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος
- Να επιλέγουμε δραστηριότητες σχετικές και συναφείς με τους στόχους του μαθήματος
- Το μάθημα σχεδιάζεται και υλοποιείται έτσι ώστε να εισάγει ομαλά τους μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία, με δραστηριότητες οι οποίες να ανταποκρίνονται στο επίπεδο ικανοτήτων τους και τελειώνει τονίζοντας τα βασικά σημεία των αντικειμένων που διδάχθηκαν

Οργάνωση και έλεγχος της τάξης

- Να είμαστε σε θέση να δώσουμε σαφείς και σύντομες οδηγίες
- Να έχουμε εγκαίρως μεριμνήσει για το χώρο και τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουμε
- Να χρησιμοποιούμε κατάλληλους κανόνες και πρωτόκολλα

Διαχείριση χρόνου

- Να αφιερώνουμε κατάλληλο χρόνο για κάθε μαθησιακό στόχο
- Να είμαστε σε θέση να μεγιστοποιήσουμε τον ενεργό χρόνο άσκησης των μαθητών
- Να ελαχιστοποιούμε το χρόνο της μετάβασης από άσκηση σε άσκηση.

Επικοινωνία και ανατροφοδότηση

- Να είμαστε σε θέση να χρησιμοποιήσουμε κατάλληλη γλώσσα στην επικοινωνία με τους μαθητές
- Να είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε τους μαθητές
- Να είμαστε σε θέση να δώσουμε κατάλληλη ανατροφοδότηση

Μαθησιακό κλίμα

- Ανάπτυξη κλίματος ευγένειας και αλληλοσεβασμού
- Ενίσχυση της υπευθυνότητας, του ομαδικού πνεύματος, της συνεργασίας
- Ενίσχυση της προσπάθειας και της έμφασης στην προσωπική βελτίωση
- Έμφαση στη συμμετοχή όλων

Όλα αυτά επιτυγχάνονται, μεταξύ άλλων...

- Με κατάλληλη προετοιμασία
- Αφιερώνοντας χρόνο για το σχεδιασμό του μαθήματος
- Κάνοντας νοερή πρόβα του μαθήματος
- Προετοιμαζόμενοι για τυχόν εναλλακτικές λύσεις

Επαγγελματισμός

- Διάθεση για βελτίωση απ' όλους
- Διάθεση για συνεργασία και θετική αλληλεπίδραση



Ο καθένας μας οφείλει να είναι
υπόδειγμα εμφάνισης και
συμπεριφοράς

Στο σχολείο δεν εκπροσωπούμε μόνο το άτομό μας, αλλά την εικόνα του Πανεπιστημίου και ολόκληρου του κλάδου της
Φυσικής Αγωγής

Η παρουσία μας στο χώρο του σχολείου

- Η συμπεριφορά, εμφάνιση και η ενδυμασία των φοιτητών/τριών συνιστάται να είναι ευπρεπής και να διέπεται από κανόνες ηθικής δεοντολογίας και επαγγελματισμό.



Καλό είναι να θυμόμαστε ότι το
σχολείο μας φιλοξενεί



Η δομή της πρακτικής στα σχολεία
γι' αυτό το εξάμηνο

Η δομή του εξαμήνου και οι στόχοι για την ανάπτυξη ικανοτήτων των φοιτητών

Α΄ Φάση

- Έμφαση στο σχεδιασμό μαθημάτων που αναπτύσσει ο φοιτητής και σε οργανωτικά θέματα του μαθήματος (4 μαθήματα)

Β΄ Φάση

- Έμφαση στη διαχείριση χρόνου σε σχέση με τους μαθησιακούς στόχους (4 μαθήματα)

Γ΄ Φάση

- Έμφαση στην επικοινωνία και κατάλληλη ανατροφοδότηση (4 μαθήματα)

Α΄ Φάση (τα δίωρα 1-4)

Ενότητες:

1. Σχεδιασμός μαθήματος
2. Οργανωτικά θέματα του μαθήματος
3. Προετοιμασία για διδασκαλία
4. Χρήση κανόνων, πρωτοκόλλων κτλ

Στόχοι:

1. Να προετοιμαζόμαστε κατάλληλα για διδασκαλία
2. Να επιλέγουμε δραστηριότητες σχετικές με τους στόχους του μαθήματος
3. Να είμαστε σε θέση να δώσουμε σαφείς και σύντομες οδηγίες
4. Να έχουμε εγκαίρως μεριμνήσει για το χώρο και τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουμε
5. Να χρησιμοποιούμε κατάλληλους κανόνες και πρωτόκολλα.

Β΄ Φάση (τα δίωρα 5-8)

Ενότητες:

1. Αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου
2. Μεγιστοποίηση ενεργού χρόνου συμμετοχής.

Στόχοι:

1. Να αφιερώνουμε κατάλληλο χρόνο για κάθε μαθησιακό στόχο
2. Να είμαστε σε θέση να μεγιστοποιήσουμε τον ενεργό χρόνο άσκησης των μαθητών
3. Να ελαχιστοποιούμε το χρόνο της μετάβασης από άσκηση σε άσκηση.

Γ΄ Φάση (τα δίωρα 9-12)

Ενότητες:

1. Επικοινωνία (χρήση ερωτήσεων, ενεργή ακρόαση κλπ)
2. Ανατροφοδότηση (διορθώσεις, έπαινοι κλπ)

Στόχοι:

1. Να είμαστε σε θέση να χρησιμοποιήσουμε κατάλληλη γλώσσα στην επικοινωνία με τους μαθητές
2. Να είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε τους μαθητές
3. Να είμαστε σε θέση να δώσουμε κατάλληλη ανατροφοδότηση



Πρακτικά ζητήματα: Με ποιο τρόπο δουλεύουμε

Προσέλευση στα σχολεία

- Έγκαιρη προσέλευση: Η προσέλευση γίνεται τουλάχιστον 15 λεπτά πριν από την ώρα εκκίνησης του σχολικού προγράμματος.

Παρουσίες/απουσίες

- Καθώς το μάθημα αφορά σε πρακτική άσκηση (δεν έχει τελικές εξετάσεις, αλλά η αξιολόγηση αφορά την ενεργό συμμετοχή μας), κάθε φοιτητής/τρια δικαιούται μόνο 1 απουσία (ένα δίωρο) όλο το εξάμηνο

1 σχέδιο μαθήματος για κάθε ώρα διδασκαλίας

- Άρα, καθένας προσέρχεται με 2 αναλυτικά σχέδια διδασκαλίας (1 αναλυτικό σχέδιο διδασκαλίας για κάθε ώρα).
- Επίσης, ο καθένας θα πρέπει να έχει ένα εναλλακτικό σχέδιο μαθήματος («σχέδιο ανάγκης»).

Εναλλακτικό σχέδιο («Ανάγκης»)!

- Ο καθένας θα πρέπει να έχει ένα αναλυτικό σχέδιο διδασκαλίας για την περίπτωση που το μάθημα δεν διεξαχθεί στον προβλεπόμενο χώρο ή με τα υλικά που έχουμε προβλέψει

1 σχέδιο μαθήματος για κάθε ώρα διδασκαλίας

Άρα, καθένας προσέρχεται με 2 αναλυτικά σχέδια διδασκαλίας (1 αναλυτικό σχέδιο διδασκαλίας για κάθε ώρα).

Επίσης, ο καθένας θα πρέπει να έχει ένα εναλλακτικό σχέδιο μαθήματος («σχέδιο ανάγκης»).

Σχετικά με τα υλικά

- Τα σχολεία έχουν υλικά και μας τα προσφέρουν για να κάνουμε την πρακτική μας
- Ωστόσο, οφείλουμε να τα διαχειριζόμαστε υπεύθυνα, σα να ήταν δικά μας
- Επίσης, σε περίπτωση που έχουμε σχεδιάσει κάτι που απαιτεί να έχουμε κάτι επιπλέον όσων μας παρέχει το σχολείο, θα πρέπει να φροντίζουμε να το έχουμε, να το κατασκευάσουμε, να το φτιάξουμε...



ΟΛΟΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΜΑΣΤΕ ΓΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Το ποιος/ποιοι θα αναλάβουν καθήκοντα διδασκαλίας καθορίζεται κατά την προσέλευση, 15 λεπτά πριν το μάθημα

2-5 υπεύθυνοι για τη διδασκαλία για κάθε ώρα

- Ένας φοιτητής/τρια αναλαμβάνει την προθέρμανση και το τελικό μέρος.
- 2-4 φοιτητές αναλαμβάνουν περαιτέρω καθήκοντα διδασκαλίας, η οποία μπορεί να είναι οργανωμένη σε 2-4 σταθμούς

Για όσους δεν έχουν καθήκοντα να διδάξουν

- Ανατίθενται καθήκοντα παρατήρησης από τους διδάσκοντες
- Οι ασκήσεις παρατήρησης είναι σημαντική διαδικασία του μαθήματος, διότι ένα από τα μαθησιακά αποτελέσματα της Πρακτικής στα Σχολεία είναι να μάθουμε να βλέπουμε κριτικά τη διδασκαλία με κεντρικό ερώτημα **«Πώς θα μπορούσε να γίνει καλύτερα;»**

Μετά τη διδασκαλία

- Κατατίθενται τα πρωτόκολλα παρατήρησης
- Ακολουθεί συζήτηση για 15-20 λεπτά, ώστε
 - α) να συζητηθεί το κεντρικό ερώτημα «**Πώς θα μπορούσε να γίνει καλύτερα;**» και
 - β) να συντονιστεί η δουλειά προετοιμασίας που χρειάζεται να γίνει μέχρι την επόμενη φορά

ΣΥΝΟΨΗ 1: Τι φέρνουμε μαζί μας κάθε φορά

Χαρτοφυλάκιο (ντοσιέ) με διαφάνειες :

1. Ημερήσιο σχέδιο μαθήματος για κάθε ώρα διδασκαλίας (άρα 2 ημερήσια πλάνα)
2. 1 σχέδιο μαθήματος για την περίπτωση που δεν πραγματοποιηθεί το μάθημα στον χώρο που προβλέφθηκε
3. Φύλλα με τις ασκήσεις παρατήρησης (3-4 φωτοτυπίες από το καθένα)
4. Σημειωματάριο και μολύβι-στυλό.

Προσοχή: το χαρτοφυλάκιο (ντοσιέ) αυτό μπορεί να σας ζητηθεί ανά πάσα στιγμή και παραδίδεται στον επιβλέποντα διδάσκοντα στο τέλος του εξαμήνου

ΣΥΝΟΨΗ 2: Τι φέρνουμε μαζί μας την επόμενη φορά;

- 1 αναλυτικό σχέδιο μαθήματος για όποιο θέμα αισθάνεται ο καθένας περισσότερο εξοικειωμένος

ΣΥΝΟΨΗ 3: Τι κάνουμε αμέσως μετά;

Γραφόμαστε στο
eClass και
κατεβάζουμε το
σχετικό υλικό

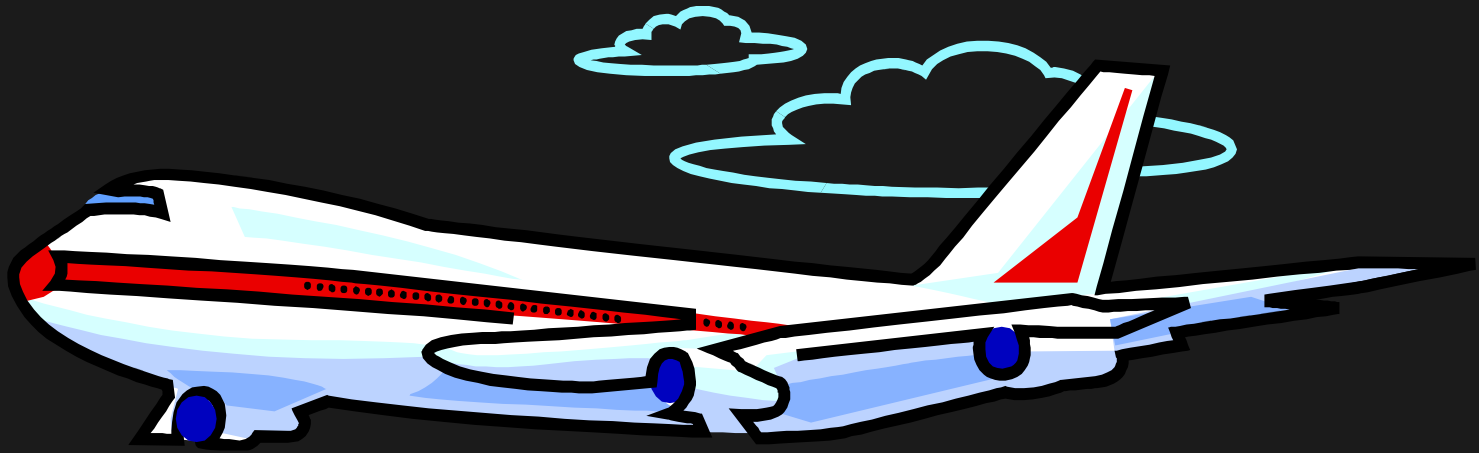
Ελέγχουμε τα
τμήματα και ώρες
1^{ης} συνάντησης
στα σχολεία



Δομή μαθήματος και αναλυτικό σχέδιο διδασκαλίας

Διγγελίδης Νικόλαος

Οδηγείτε αεροπλάνο;



Θέματα της παρουσίασης

- Δομή και χρονοδιάγραμμα του μαθήματος φυσικής αγωγής
- Αναλυτικό Σχέδιο Διδασκαλίας Φυσικής Αγωγής (ΑΣΔΦΑ)
- Διαδικασία σχεδιασμού μαθημάτων
- Οδηγός συγγραφής δραστηριοτήτων

Δομή και χρονοδιάγραμμα του μαθήματος

Φάση	Έμφαση δίνεται σε...	Χρόνος
Εισαγωγικό μέρος	Ευχάριστο ξεκίνημα, ζέσταμα, προετοιμασία για τις δραστηριότητες του μαθήματος	5-10 '
Κύριο μέρος	Ανάπτυξη στόχων του μαθήματος	20-35 '
Τελικό μέρος	Ευχάριστο τέλος, παιχνίδι εφαρμογής δεξιοτήτων, αποθεραπεία	5-15 '

Καθήκοντα του διδάσκοντα σε σχέση με το ΑΣΔΦΑ



Τι είναι το σχέδιο μαθήματος;

- Ένας οδηγός για τη διδασκαλία μας
- Ένας σκελετός για τις ενέργειές μας
- Μια προσπάθεια να προβλέψουμε την πορεία της διδασκαλίας και να καθοδηγήσουμε τον μαθητή προς την μάθηση
- Το σχέδιο μαθήματος αφορά την εφαρμογή του αναλυτικού προγράμματος

Τι δεν είναι το σχέδιο μαθήματος;

- Δεν είναι μια σειρά από σκέψεις ή ιδέες τις οποίες θα διαβάσουμε στους μαθητές
- Δεν είναι μια σειρά από ασκήσεις ή παιχνίδια τα οποία απλά θα εξηγήσουμε στους μαθητές



Να σχεδιάζει ή να μη σχεδιάζει
κανείς;

Ερωτήματα για τον σχεδιασμό

- Είναι απαραίτητος;
- Πόσο χρόνο έχουμε διαθέσιμο;
- Διαστάσεις αίθουσας ή γυμναστηρίου, διαθέσιμο αθλητικό υλικό
- Αριθμός παιδιών
- Επιλογή περιεχομένου. Τι ξέρουν τα παιδιά; Τι είναι χρήσιμο να μάθουν; Τι θέλουν να μάθουν;

Γιατί να σχεδιάζει κανείς;

«Αν κάποιος δεν ξέρει πού θέλει να πάει, είναι πολύ πιθανό να φθάσει εκεί που δεν θα το ήθελε καθόλου»

(Mager, 1975)



Τα οφέλη του σχεδιασμού

- Έρευνες δείχνουν ότι οι μαθητές επωφελούνται της διδασκαλίας αποτελεσματικότερα όταν αυτή έχει σκοπούς, οργανωμένη δομή και συνάφεια



Τι λένε οι καθηγητές ΦΑ υπέρ του σχεδιασμού...

- Είναι πολύ σημαντικό γιατί απ' αυτό εξαρτάται η επίτευξη των στόχων σου
- Τα παιδιά σε ρωτάνε συνέχεια «τι θα κάνουμε κύριε» και πρέπει να είσαι σε θέση να απαντήσεις, αλλιώς δείχνεις ότι δεν ξέρεις, ότι ψάχνεσαι
- Για ένα τρίτο μάτι που σε βλέπει στην αυλή (π.χ. διευθυντής) είσαι εντάξει
- Είχα φοβερό άγχος κάθε φορά που πήγαινα απροετοίμαστη
- Είναι ευκολότερο να κάνεις τον προγραμματισμό σου

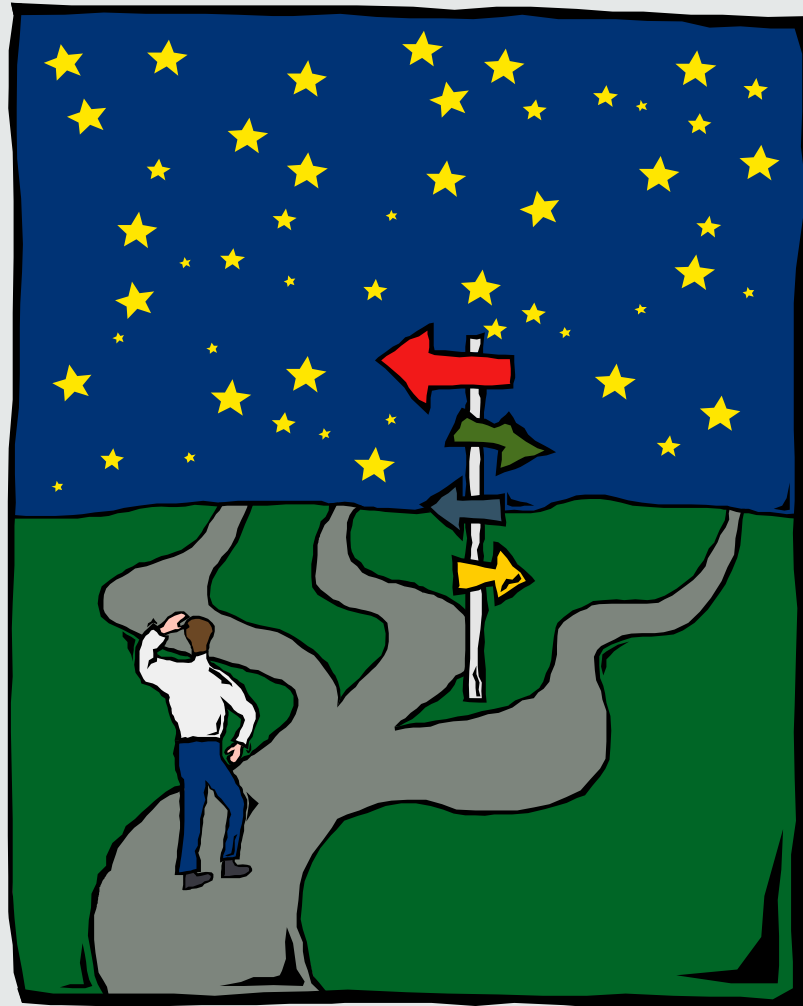
Ποιος είναι ο σκοπός του σχεδιασμού;

- Να επικοινωνήσεις!
- Με ποιον;
- Με σένα φυσικά!
- Το σχέδιο μαθήματος είναι ένας οδηγός για τη δική σου οργάνωση προκειμένου να βοηθήσεις τους μαθητές να μάθουν

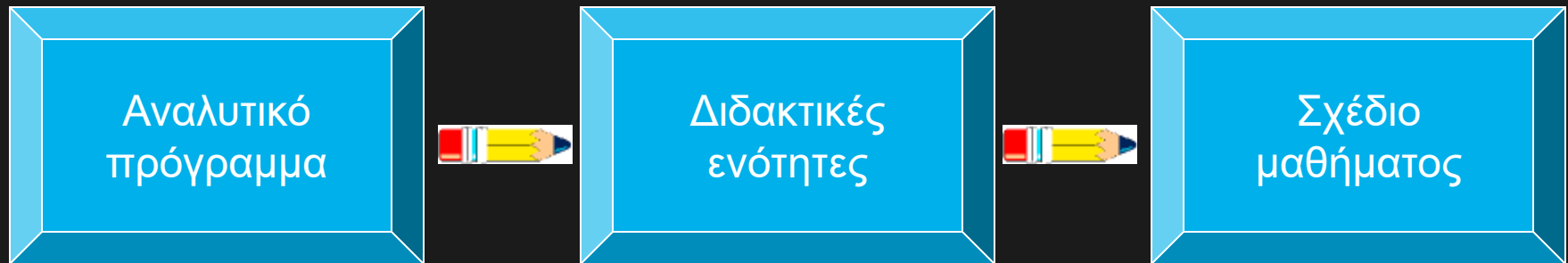
Τρόποι ή φόρμες σχεδιασμού ενός μαθήματος

- Τρόποι υπάρχουν πολλοί!

Απ' τα Τρίκαλα στο Παρίσι!



Από το αναλυτικό πρόγραμμα στο σχέδιο μαθήματος



Τι πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας πριν το σχέδιο;

- Τι θέλουμε να διδάξουμε;
- Με ποιο τρόπο;
- Πώς θα ξέρουμε ότι η διαδικασία είχε κάποιο αποτέλεσμα;



Πέντε βήματα για το σχεδιασμό
μαθημάτων

1.Καθορισμός στόχων

- Τι θέλουμε να διδάξουμε στους μαθητές;
- Τι θα μάθουν οι μαθητές;
- Τι θα είναι σε θέση να κάνουν σαν αποτέλεσμα της διδασκαλίας μας;

Παραδείγματα από διατύπωση στόχων διδασκαλίας

Οι μαθητές/τριες θα μάθουν:

- να φτιάχνουν διάφορους σχηματισμούς (γραμμή, κύκλος, τυχαία διάταξη, σταθμοί)
- να ξεκινούν, να σταματούν και να ακούν μετά από ένα ακουστικό σήμα
- τις βασικές ασκήσεις γυμναστικής για την Ε' και ΣΤ' Τάξη
- να πετούν και να πιάνουν 2 αντικείμενα ταυτόχρονα

Οι μαθητές/τριες θα μάθουν:

- τη σωστή τεχνική της ντρίμπλας στο ποδόσφαιρο
- την πάσα με το εξωτερικό του ποδιού
- διάφορους τρόπους ελέγχου της μπάλας

Σημείωση: Τα παραπάνω παραδείγματα αφορούν διαφορετικά μαθήματα και προέρχονται από το βιβλίο Διγγελίδης & Παπαϊωάννου (2003)

2.Διερεύνηση δυνατοτήτων και αναγκών

- Τι ξέρουν ήδη οι μαθητές;
- Πόσο καλά;
- Μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μαθήματος;
- Αρχικό τεστ αξιολόγησης με βάση τους στόχους που έχουν τεθεί

3.Καθορισμός περιεχομένου

- Ποιες ασκήσεις είναι οι πιο κατάλληλες;
- Ποια παιχνίδια είναι τα πιο κατάλληλα;

4.Βοήθεια στη μάθηση

- Καθορίστε μια βασική μέθοδο διδασκαλίας
- Καθορίστε μια εναλλακτική μέθοδο διδασκαλίας για το νέο αντικείμενο που έχετε προγραμματίσει

5.Αξιολόγηση

- Με ποιο τρόπο θα ξέρουμε ότι η διδασκαλία είχε κάποια αποτελέσματα;



Στην πράξη: Οδηγός συγγραφής
δραστηριοτήτων

1.Χρόνος

- Διαχείριση χρόνου
- Πόσος χρόνος θα αφιερωθεί συνολικά για την άσκηση/παιχνίδι;

2. Τίτλος της άσκησης

- Ονομασία της άσκησης ή του παιχνιδιού
- Γράψτε ένα όνομα για την άσκηση ή το παιχνίδι.
- Αν δεν υπάρχει, τότε θα πρέπει να εφεύρετε ένα όνομα με βάση: α) είτε κάποια μεταφορική έννοια (π.χ. «σούπερμαν»), β) είτε τον στόχο των ασκήσεων εν συντομία (π.χ. Εκμάθηση της προωθητικής ντρίμπλας)

3.Οργάνωση

- Χώρου
 - Μαθητών
 - Υλικών
-
- The diagram consists of three arrows originating from the left-side list. The top arrow points from 'Χώρου' to 'Χάραξη ενός μεγάλου τετραγώνου'. The middle arrow points from 'Μαθητών' to 'Τα παιδιά σε ομάδες των 3-4 ατόμων'. The bottom arrow points from 'Υλικών' to '1 μπάλα για κάθε ομάδα'.
- Χάραξη ενός μεγάλου τετραγώνου
 - Τα παιδιά σε ομάδες των 3-4 ατόμων
 - 1 μπάλα για κάθε ομάδα

4.Περιγραφή

- Ορισμός ορίων →
- Κανόνες άσκησης ↘
- Όλοι μένουμε μέσα στο τετράγωνο
- Πώς θα εκτελεσθεί η άσκηση; Πώς θα παιχθεί το παιχνίδι;

5.Επαναλήψεις-εναλλαγές

- Πόσες επαναλήψεις θα κάνει ο κάθε μαθητής;
- Αν πρόκειται για παιχνίδι, πόσες εναλλαγές ρόλων θα έχουμε;

6.Σχήματα

- Χρειάζεται σκίτσο προκειμένου να περιγραφεί καλύτερα η οργανωτική μορφή της άσκησης;

7.Σχόλια

- Τι συμβουλές ασφαλείας υπάρχουν;
- Ποια μέθοδο διδασκαλίας θα χρησιμοποιήσετε;
- Ποιες μεθοδικές υποδείξεις είναι χρήσιμες για τη διδασκαλία;
- Ποια κρίσιμα σημεία υπάρχουν στην άσκηση και πρέπει να προσεχθούν;
- Τι ανατροφοδότηση θα τους δώσετε; Γράφετε συγκεκριμένα πράγματα μόνο.

8.Διάλειμμα

- Θα υπάρχει διάλειμμα μεταξύ των ασκήσεων και τι διάρκειας; Αν υπάρχει διάλειμμα μεταξύ δύο ασκήσεων, τότε θα πρέπει να τραβήξετε δύο οριζόντιες γραμμές και να σημειώσετε τον χρόνο.

9.Αξιολόγηση

- Με ποιο τρόπο μπορούν να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα της διδασκαλίας; (π.χ. κάποιο κινητικό τεστ, με ερωτήσεις, μια λίστα ελέγχου, μια εργασία ...)

Φόρμα αναλυτικού σχεδίου διδασκαλίας

Φόρμα Αναλυτικού Σχεδίου Διδασκαλίας Φυσικής Αγωγής

/ /20...	Όνομα:	AEM:
Διδακτική ενότητα:	Τάξη:	Χώρος:
Σκοποί:	Υλικά:	
.....	

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

⊕	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	⇌	ΣΧΗΜΑΤΑ	ΣΧΟΛΙΑ

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

--	--	--	--	--

ΤΕΛΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

--	--	--	--	--

Γενικές Παρατηρήσεις:

Προσπάθησε να βελτιώσεις : 1.Καθορισμό σκοπών - 2.Σύνδεση σκοπών & ασκήσεων - 3.Διαχείριση χρόνου - 4.Περιγραφή ασκήσεων - 5.Σχήματα

Ο/Η διδάσκων/ουσα

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Προκειμένου να μπορείτε να αξιολογήσετε οι ίδιοι τα σχέδια διδασκαλίας που σχεδιάζετε, προσπαθήστε να ανταποκριθείτε στα παρακάτω κριτήρια (1= σίγουρα ΝΑΙ μέχρι το 5= σίγουρα ΟΧΙ).

Πίνακας 6. Κριτήρια αξιολόγησης του αναλυτικού σχεδίου διδασκαλίας.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
Οι εκπαιδευτικοί στόχοι έχουν σαφήνεια;	1 2 3 4 5
Έγινε σύνδεση των εκπαιδευτικών στόχων με τις προτεινόμενες δραστηριότητες του κύριου μέρους;	1 2 3 4 5
Είναι διατυπωμένες με σαφήνεια οι ασκήσεις και οι δραστηριότητες;	1 2 3 4 5
Από οργανωτική πλευρά κυρίως, έχουν μπει με την κατάλληλη σειρά οι ασκήσεις, ώστε να μην υπάρχει μεγάλο χάσιμο χρόνου;	1 2 3 4 5
Είναι οι εκπαιδευτικές τεχνικές και μέθοδοι οι πλέον κατάλληλες για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων;	1 2 3 4 5
Είναι κατάλληλα τα υλικά και τα μέσα που επιλέχθηκαν για τη διδασκαλία;	1 2 3 4 5
Έχουν προβλεφθεί τα ενδεχόμενα προβλήματα των διδασκομένων πριν την έναρξη της διδασκαλίας και οι τρόποι αντιμετώπισης;	1 2 3 4 5
	ΣΥΝΟΛΟ: <input type="text"/>

Κριτήρια
αξιολόγησης του
αναλυτικού σχεδίου
διδασκαλίας (πριν
αυτό διδαχθεί)

Με βάση αυτά τα κριτήρια μπορεί ο καθένας να κάνει την αυτό-αξιολόγησή του

Ανοιχτά σενάρια σχεδιασμού μαθημάτων

ΑΝΟΙΧΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τα παρακάτω σενάρια μπορούν να αναπτυχθούν, το καθένα, ως σχέδια μαθήματος με βάση τις οδηγίες που σας έχουν δοθεί παραπάνω και κυρίως μέσω του Οδηγού Συγγραφής Δραστηριοτήτων. Ο όρος «ανοιχτά» σενάρια συνεπάγεται ότι σας δίνεται ένα λογικό εύρος δράσης όπου ο καθένας θα βάλει τις ιδέες του σε ένα σχέδιο μαθήματος. Περισσότερες κατευθύνσεις και λεπτομέρειες θα λάβετε από τους επιβλέποντες κατά την πορεία του εξαμήνου και ειδικά μετά από το τέλος κάθε δώρου.

- 1. Ρουτίνες ασκήσεων και πρωτόκολλα.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα όπου θα διδάξετε στους μαθητές μια ρουτίνα ασκήσεων που θα μπορούν να τη χρησιμοποιούν ως προθέρμανση. Να χρησιμοποιήσετε επίσης συγκεκριμένα πρωτόκολλα με στόχο την βελτιστοποίηση της οργάνωσης του μαθήματος. Τα πρωτόκολλα αυτά θα αφορούν στο μοίρασμα και στη συλλογή των υλικών, στην έναρξη και λήξη των δραστηριοτήτων, τη χρήση των υλικών για παροχή οδηγιών.
- 2. Όρια και αντίληψη του χώρου.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα στο οποίο θα δώσετε έμφαση στην οριοθέτηση του χώρου άσκησης και στην αποτελεσματική οργάνωση των μαθητών στον χώρο άσκησης. Να δοθεί έμφαση στις έννοιες του προσωπικού χώρου άσκησης του κάθε μαθητή ή υπο-ομάδας μαθητών και να υιοθετηθούν αποτελεσματικές διατάξεις των μαθητών στον χώρο άσκησης σε ποικιλία δραστηριοτήτων.
- 3. Διδασκαλία αθλητικών δεξιοτήτων και ανατροφοδότηση.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα για να διδάξετε μια αθλητική δεξιότητα ομαδικού αθλήματος παρέχοντας συνεχή και εξατομικευμένη ανατροφοδότηση σε όλους τους μαθητές. Η ανατροφοδότηση πρέπει να περιλαμβάνει θετική επιβεβαίωση της σωστής εκτέλεσης, υπενθυμίσεις των βασικών σημείων της τεχνικής και ενίσχυση για συνέχιση της προσπάθειας. Συνοψίστε τα τεχνικά σημεία της δεξιότητας σε δύο-τρεις λέξεις κλειδιά και εστιάστε σε αυτά για να δώσετε ανατροφοδότηση στους μαθητές.
- 4. Μεγιστοποίηση ενεργού χρόνου άσκησης.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα στο κύριο μέρος του οποίου θα συμπεριλάβετε δραστηριότητες και παιχνίδια τα οποία θα τροποποιήσετε ώστε να αυξηθεί ο χρόνος ενεργής συμμετοχής των μαθητών στο μάθημα. Σχεδιάστε δραστηριότητες αξιοποιώντας κατάλληλα το διαθέσιμο υλικό και χρησιμοποιήστε περισσότερους σταθμούς εξάσκησης (όπου θα έχετε προβλέψει/προετοιμάσει και τις αντίστοιχες κάρτες για κάθε σταθμό) μειώνοντας τον αριθμό των μαθητών που περιμένουν να εκτελέσουν τις δραστηριότητες (στιλ της πρακτικής διδασκαλίας).
- 5. Διδάσκοντας παιχνίδια.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα με ομαδικά παιχνίδια τα οποία θα τροποποιήσετε ώστε κανείς μαθητής να μην αποκλείεται από το παιχνίδι («διδάσκοντας παιχνίδια για κατανόηση»).
- 6. Ετεροαξιολόγηση.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα ώστε σε κάποια από τις δεξιότητες που οι μαθητές ήδη κατέχουν ή έχουν διδαχθεί, σε κάποιο μέρος του μαθήματος, να παρατηρούν και να δίνουν ανατροφοδότηση στους συμμαθητές τους με βάση κριτήρια που θα τους ετοιμάσετε εσείς (στιλ της αμοιβαίας διδασκαλίας). Θα πρέπει φυσικά να φτιαχτούν οι αντίστοιχες κάρτες κριτηρίων για το βοηθό-παρατηρητή και για τους μαθητές που εκτελούν.
- 7. Αυτοαξιολόγηση.** Να σχεδιάσετε ένα μάθημα ώστε σε κάποια από τις δεξιότητες που οι μαθητές ήδη κατέχουν ή έχουν διδαχθεί, σε κάποιο μέρος του μαθήματος, να αυτό-

Έκθεση κριτικής ανάλυσης της διδασκαλίας

ΕΚΘΕΣΗ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Ι

Η συγκεκριμένη φόρμα αφορά τη διαδικασία του σχεδιασμού μαθημάτων και συνιστάται να χρησιμοποιηθεί και να συμπληρωθεί τουλάχιστον 2 φορές από κάθε φοιτητή/τρια προς το τέλος του εξαμήνου. Προσκομίζεται μαζί με τα αντίστοιχα σχέδια μαθημάτων.

Όνοματεπώνυμο:

AEM:

Ανάλυση

Ποιοι ήταν οι στόχοι του σημερινού μαθήματος;

Από ποιους παράγοντες, πιστεύεις, εξαρτάται η επίτευξη των παραπάνω μαθησιακών στόχων;

Σε ποιους από αυτούς πρέπει να επικεντρωθείς περισσότερο με σκοπό να επιτύχεις;

Συζήτηση και κριτική ανάλυση



ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ

Οι παρακάτω ασκήσεις παρατήρησης αφορούν όσους δεν έχουν καθήκοντα διδασκαλίας.

Περιεχόμενα

Ασκήσεις και πρωτόκολλα παρατήρησης.....	20
Στόχοι και προσδοκίες για την υλοποίηση και την παρατήρηση/αξιολόγηση της διδασκαλίας.....	21
Άσκηση παρατήρησης 1: Διδασκαλία (Στόχοι και περιεχόμενο της διδασκαλίας).....	25
Άσκηση παρατήρησης 2: Διδασκαλία (Παρουσίαση/επίδειξη δεξιοτήτων).....	26
Άσκηση παρατήρησης 3: Διδασκαλία (Επικοινωνία και ανατροφοδότηση).....	27
Άσκηση παρατήρησης 4: Διαχείριση τάξης (Οργάνωση και έλεγχος τάξης).....	28
Άσκηση παρατήρησης 5: Διαχείριση τάξης (Διαχείριση χρόνου).....	29
Άσκηση παρατήρησης 6: Μαθησιακό κλίμα.....	30



Ερωτήσεις/διευκρινίσεις;